

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ЖОҒАРЫ БІЛІМ МИНИСТРАЛІГІ  
МИНИСТЕРСТВО НАУКИ И ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН  
MINISTRY OF SCIENCE AND HIGHER EDUCATION OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN

А.Н. ГУМИЛЕВ АТЫНДАҒЫ ЕУАЗИЯ ҰАТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ  
ЕВРАЗИЙСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМЕНИ А.Н. ГУМИЛЕВА  
L.N. GUMILYOV EURASIAN NATIONAL UNIVERSITY



«ҰАТТЫҚ ВАЛЮТАНЫҢ ТҰРАҚТЫЛЫҒЫ МЕМЛЕКЕТТІҢ  
ҚАРЖЫЛЫҚ КАУІПСІЗДІГІН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ ФАКТОРЫ РЕТІНДЕ»  
Қазақстан Республикасының ұлттық валютасының 30 жылдығына арналған  
халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференциясының  
**МАТЕРИАЛДАР ЖИНАҒЫ**

### **СБОРНИК МАТЕРИАЛОВ**

Международной научно-практической конференции,  
посвященная 30-летию национальной валюты Республики Казахстан  
«СТАБИЛЬНОСТЬ НАЦИОНАЛЬНОЙ ВАЛЮТЫ КАК ФАКТОР  
ОБЕСПЕЧЕНИЯ ФИНАНСОВОЙ БЕЗОПАСНОСТИ ГОСУДАРСТВА»

### **COLLECTION OF REPORTS**

of the international scientific and practical conference dedicated to the 30<sup>th</sup> anniversary  
of the national currency of the Republic of Kazakhstan  
«STABILITY OF THE NATIONAL CURRENCY AS A FACTOR OF ENSURING  
FINANCIAL SECURITY OF THE STATE»

АСТАНА, ASTANA,  
2023

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ЖОҒАРЫ БІЛІМ МИНИСТРЛІГІ  
Л.Н. ГУМИЛЕВ АТЫНДАҒЫ ЕУРАЗИЯ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ

МИНИСТЕРСТВО НАУКИ И ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ  
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН  
ЕВРАЗИЙСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМЕНИ Л.Н. ГУМИЛЕВА

MINISTRY OF SCIENCE AND HIGHER EDUCATION OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN  
L.N. GUMILYOV EURASIAN NATIONAL UNIVERSITY

**"ҰЛТТЫҚ ВАЛЮТАНЫҢ ТҰРАҚТЫЛЫҒЫ МЕМЛЕКЕТТІҢ ҚАРЖЫЛЫҚ  
ҚАУІПСІЗДІГІН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ ФАКТОРЫ РЕТІНДЕ"**  
Қазақстан Республикасының ұлттық валютасының 30 жылдығына арналған  
халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференциясының  
**МАТЕРИАЛДАР ЖИНАҒЫ**

**СБОРНИК МАТЕРИАЛОВ**  
Международной научно-практической конференции, посвященная 30-летию  
национальной валюты Республики Казахстан  
**«СТАБИЛЬНОСТЬ НАЦИОНАЛЬНОЙ ВАЛЮТЫ КАК ФАКТОР ОБЕСПЕЧЕНИЯ  
ФИНАНСОВОЙ БЕЗОПАСНОСТИ ГОСУДАРСТВА»**

**COLLECTION OF REPORTS**  
of the international scientific and practical conference dedicated to the 30<sup>th</sup> anniversary of the  
national currency of the Republic of Kazakhstan  
**"STABILITY OF THE NATIONAL CURRENCY AS A FACTOR OF ENSURING  
FINANCIAL SECURITY OF THE STATE"**

ASTANA, 2023

ӘОЖ 336(075.8)  
КБЖ 65.261  
М17

#### Редакциялық алқа:

Мақыш С.Б. – Л.Н.Гумилев атындағы ЕҰУ Басқарма мүшесі – академиялық мәселелер жөніндегі проректоры  
Жағыпарова А.О. – Экономика факультінің деканы  
Ажмухамедова А.А. – Экономика факультеті деканының ғылыми жұмыстар жөніндегі орынбасары  
Мажитов Д.М. – «Қаржы» кафедрасының профессоры  
Бұлақбай Ж.М. – «Қаржы» кафедрасының меңгерушісі  
Майдырова А.Б. – «Экономика және кәсіпкерлік» кафедрасының меңгерушісі  
Сембиева Л.М. – «Мемлекеттік аудит» кафедрасының меңгерушісі  
Аманова Г.Д. – «Есеп және талдау» кафедрасының меңгерушісі  
Муталиева Л.М. – «Туризм» кафедрасының меңгерушісі  
Мухияева Д.М. – «Менеджмент» кафедрасының меңгерушісі  
Алина Г.Б. – «Бизнес және басқару» факультетінің деканы, Esil University

**М17 «Ұлттық валютаның тұрақтылығы мемлекеттің қаржылық қауіпсіздігін қамтамасыз ету факторы ретінде»** Қазақстан Республикасы Ұлттық валютасының 30 жылдығына арналған халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференциясы. – Астана: Л.Н.Гумилев атындағы ЕҰУ, 2023. – 787 б. Международная научно-практическая конференция, посвященная 30-летию национальной валюты Республики Казахстан **«Стабильность национальной валюты как фактор обеспечения финансовой безопасности государства»**. – Астана: ЕНУ имени Л.Н. Гумилева, 2023. – 787 с. International scientific and practical conference dedicated to the 30 thanniversary of the national currency of the Republic of Kazakhstan **«Stability of the national currency as a factor of ensuring financial security of the state»**. – Astana: L.N. Gumilyov ENU, 2023. – 787 p.

ISBN 978-601-337-909-8

Халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференцияның еңбектер жинағында мемлекеттің қаржылық қауіпсіздігін қамтамасыз ету және Қазақстан Республикасы ұлттық валютасының тұрақтылық факторлары қарастырылған.

В сборнике трудов международной научно-практической конференции рассмотрены факторы обеспечения финансовой безопасности государства и стабильности национальной валюты Республики Казахстан.

In the collection of works of the international scientific and practical conference, factors of ensuring the financial security of the state and the stability of the national currency of the Republic of Kazakhstan are considered.

ISBN 978-601-337-909-8

ӘОЖ 336(075.8)  
КБЖ 65.261

©Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия  
ұлттық университеті, 2023

Қазақстанның этникалық-туризм саласындағы әлемдік сахнада маңызды рөлде болуының барлық алғышарттары бар. Оның бай мәдени мұрасы мен этникалық топтардың әртүрлілігі бұл елді ерекшелендіреді. Дұрыс қолдаумен және шешен басқарумен этно-туризм саласы болашақта өсіп, биіктен көрінер.

### Қолданылған әдебиеттер тізімі:

1. Қазақстан Республикасы Премьер-Министрінің ресми ақпараттық ресурсы: <https://primeminister.kz/kz/addresses/01092023> // Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаевтың «Әділетті Қазақстанның экономикалық бағдары» атты Қазақстан халқына Жолдауы (01.09.2023)
2. Ердаuletов С.Р. География туризма: история, теория, методы, практика. – Алматы, 2000. – 336 с.
3. Зейнуллин Раимбек «Қазақстандағы мәдени туризм» зерттеу жұмысы // <https://elibrary.kaznu.kz/wp-content/uploads/2021/09/madeni-turizm.pdf>
4. Дәулет Жайлыбаев: «Этнотуризм түркі мемлекеттері интеграциясының факторы ретінде» мақаласы: // <https://www.eurasian-research.org/publication/turk-devletleri-arasinda-bir-entegrasyon-unsuru-olarak-etno-turizm/?lang=mn>
5. Годовой отчет АО “НК “Kazakh Tourism” за 2021 год: // <https://qaztourism.kz/upload/iblock/3cc/3av5lmaz3l26uuoe5vy6pewr6525qr0p.pdf>
6. Ивлева Н.В., Мамоев Б.Ш. “Этнокультурный туризм Казахстана: Учебное пособие.” - Алматы : ТОО Лантар Трэйд, 2021. - 245 стр.
7. [Электронды ресурc: [https://www.inform.kz/ru/610-tysyach-inostrannyh-turistov-posetili-kazahstan-v-proshlom-godu\\_a4028670](https://www.inform.kz/ru/610-tysyach-inostrannyh-turistov-posetili-kazahstan-v-proshlom-godu_a4028670)]
8. [Электронды ресурc: <https://tengritravel.kz/my-country/nado-reagirotat-jalobyi-meshaet-razvitiyu-turizma-kazahstane-515292/>]

## ІРІ ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҚОНАҚ ҮЙ ЖЕЛІЛЕРІНІҢ АРТЫҚШЫЛЫҚТАРЫ МЕН ОЛАРДЫҢ ҚАЗАҚСТАН ҚОНАҚ ҮЙЛЕРІНЕ ӘСЕРІ

*Хасеин А.Ж.*

Л. Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, Астана, Қазақстан  
[aruzhanhasein@mail.ru](mailto:aruzhanhasein@mail.ru)

*Аннотация:* Мақала ірі халықаралық қонақ үй желілерінің Қазақстанның қонақ үй индустриясына әсерін зерттейді және олардың жергілікті қонақ үйлерге де беретін артықшылықтарын анықтайды. Инфрақұрылымды жақсарту, қызмет көрсетуді жақсарту, жұмыс орындарын құру және инвестицияларды тарту сияқты факторлар қарастырылады. Бәсекелестік пен әлемдік экономикаға тәуелділікті қоса алғанда, осы әсерге байланысты қиындықтар мен мүмкіндіктер де талданады. Мақала ірі халықаралық қонақ үй желілерінің болуы Қазақстанның қонақ үй индустриясын дамыту үшін неліктен маңызды екенін және олардың туристік ағынның ұлғаюына және елдің экономикалық өсуіне қалай ықпал ете алатынын негіздейді.

*Аннотация:* Статья исследует влияние крупных международных гостиничных сетей на отельную индустрию Казахстана и выявляет преимущества, которые они предоставляют местным отелям. Рассматриваются факторы, такие как улучшение инфраструктуры, улучшение качества обслуживания, создание рабочих мест и привлечение инвестиций. Анализируются также вызовы и возможности, связанные с этим влиянием, включая конкуренцию и зависимость от мировой экономики. Статья обосновывает, почему

присутствие крупных международных гостиничных сетей имеет важное значение для развития отельной индустрии Казахстана и как они могут способствовать увеличению туристического потока и экономическому росту страны.

*Abstract:* The article examines the influence of large international hotel chains on the hotel industry in Kazakhstan and identifies the advantages they provide both to the country and to local hotels. Factors such as infrastructure improvement, service improvement, job creation and investment attraction are considered. The challenges and opportunities associated with this influence, including competition and dependence on the global economy, are also analyzed. The article substantiates why the presence of large international hotel chains is important for the development of the hotel industry in Kazakhstan and how they can contribute to increasing the tourist flow and economic growth of the country.

*Түйінді сөздер:* қонақ үй қызметтері нарығы, қонақ үй бизнесі индустриясы, қонақ үй тізбектері, туризм, әлемдік нарық, қонақ үй бизнесі, орналастыру құралдары.

Бүгінгі таңда қонақ үй тізбектері қонақ үй қызметтері нарығында берік орнықты. Барлық жерде дерлік, кез-келген мегаполисте сіз үлкен қонақ үй бірлестігін таба аласыз [1].

XXI ғасырда қонақ үй желілері әлемнің көптеген елдерінің экономикасының негізгі элементіне, олардың дамуы мен тиімділігін арттырудың жетекші күшіне айналды. Әлемде трансұлттық (ұлттық шекарадан тыс) 300-ден астам ірі желілік қонақ үй бірлестіктері ("қонақ үй тізбектері") құрылды [2].

Халықаралық тізбектерге бірігу қонақ үйлер өздерінің бәсекеге қабілеттілігін арттыру үшін шаралар қабылдайды деп болжайды. Белгілі корпорациялар оған кіретін барлық қонақ үйлердің клиенттеріне қызмет көрсету стилі мен сценарийінің өзіндік ерекшелігін қамтамасыз ететін ережелер мен стандарттарды әзірлейді [3].

Дүниежүзілік туристік ұйымның деректері бойынша әлемде барлығы 16 миллион қонақ үй жұмыс істейді, оның 20% - ы қонақ үй желілеріне жатады. Желі, шетелдік тәжірибе көрсеткендей, қонақ үй бизнесінде шаруашылық жүргізудің ең тиімді әдісі болып табылады. Алғашқы қонақ үй желілері АҚШ-та 1930 жылдары пайда болды және Америкада басқа елдермен салыстырғанда ең көп. Бүгінгі таңда американдық қонақ үйлердің кем дегенде 70% - ы белгілі бір қонақ үй желісіне кіреді.

Қонақ үй желілері саяхатшылар үшін де, қонақ үй иелері үшін де бірқатар артықшылықтар ұсынады. Қонақ үй желілерінің кейбір негізгі артықшылықтарына мыналар жатады:

Кесте 1 - Қонақ үй желілерінің ерекшеліктері

Ерекшелік атауы	Мазмұны
Адалдық бағдарламалары:	көптеген қонақ үй желілерінде адалдық бағдарламалары бар, олар тұрақты қонақтарды ақысыз түндер, нөмірлерді жаңарту және эксклюзивті жеңілдіктер сияқты жеңілдіктермен марапаттайды. Бұл бағдарламалар клиенттердің адалдығы мен қайталанатын бизнесті ынталандырады.
Кең желі:	қонақ үй желілері көбінесе ірі қалаларды, туристік бағыттарды және әуежайларды қоса алғанда, әртүрлі жерлерде жылжымайтын мүліктің кең желісіне ие. Бұл кең желі саяхатшыларға баспана таңдауда көптеген нұсқаларды ұсынады.
Сапа кепілдігі:	қонақ үй желілерінде олардың объектілерінің белгілі бір тазалық, қауіпсіздік және техникалық қызмет көрсету стандарттарына сәйкестігін қамтамасыз ету үшін қатаң сапаны бақылау және тексеру процестері болады. Бұл бүкіл жеткізу тізбегінде жоғары сапа деңгейін сақтауға көмектеседі.
Брондау жүйелері:	қонақ үй желілері қонақтарға онлайн немесе мобильді

	қосымша арқылы нөмірлерді оңай брондауға мүмкіндік беретін орталықтандырылған брондау жүйелерін ұсынады. Бұл брондау процесін жеңілдетеді және бос бөлмелерге кепілдік береді, әсіресе туристік маусымның шыңында.
Бренд туралы хабардар болу:	танымал қонақ үй желілері көбінесе брендтің жоғары танымалдылығына ие, бұл саяхатшыларға қонақ үйлерге сенуді және таңдауды жеңілдетеді. Брендпен танысу жайлылық пен сенімділік сезімін қамтамасыз ете алады.
Ыңғайлылықтың әртүрлілігі:	көптеген қонақ үй желілері мейрамханалар, фитнес орталықтары, бассейндер, бизнес орталықтары және т.б. сияқты көптеген ыңғайлылықтарды ұсынады. Бұл ыңғайлылықтар қонақтың жалпы тәжірибесін жақсарта алады.
Шығындарды үнемдеу:	қонақ үй желілері жеткізушілермен жақсы мәмілелер жасай алады және олардың ауқымына байланысты тиімдірек әрекеттерді жүзеге асыра алады. Бұл қонақтарға бәсекеге қабілетті бөлме бағалары түрінде берілуі мүмкін шығындарды үнемдеуге әкелуі мүмкін.
Кәсіби қызметкерлер:	қонақ үй желілері әдетте қызметкерлерді оқытуға және дамытуға инвестиция салады, бұл қызметкерлердің білімді, тұтынушыға бағытталған және тамаша қызмет көрсетуге қабілетті болуын қамтамасыз етеді.
Қауіпсіздік:	желілік қонақүйлер көбінесе қауіпсіздік камералары, электрондық кілт карталары жүйелері және қонақтардың қауіпсіздігін арттыра алатын оқытылған қауіпсіздік қызметкерлері сияқты сенімді қауіпсіздік шараларын қолданады.
Корпоративтік және топтық брондау:	көптеген қонақ үй желілері корпоративтік және топтық брондауларға қызмет көрсету үшін жабдықталған, бұл оларды бірнеше бөлмені қажет ететін іскер саяхатшылар мен іс-шараларды жоспарлаушыларға қолайлы етеді.
Тұрақты сыйақылар:	адалдық бағдарламасына қатысушылар сыйақыларды бүкіл тізбек бойынша ала алады және өтей алады, бұл қонақтарға тұрғылықты жеріне қарамастан жеңілдіктер жинауды жеңілдетеді.
Арнайы брендтер:	кейбір қонақ үй желілерінде саяхатшылардың әртүрлі түрлеріне бағытталған арнайы брендтер бар (мысалы, сәнді, бюджеттік, бутик, ұзақ тұруға, отбасылық демалысқа арналған), бұл қонақтарға өз қажеттіліктері мен қалауларына сәйкес келетін брендті таңдауға мүмкіндік береді.

Қазақстандағы қонақ үй желілерінің тарихы 1991 жылы ел Кеңес одағынан тәуелсіздік алғаннан кейінгі кезеңде тамыры бар. Соңғы онжылдықтар ішінде Қазақстан өзінің инфрақұрылымы мен туризмін белсенді дамытты, бұл әртүрлі қонақ үй желілерінің пайда болуына және кеңеюіне әкелді. Қазақстандағы қонақ үй желілері тарихындағы кейбір маңызды сәттер:

1. 1990 жылдар: 1990 жылдардың басында тәуелсіздік алғаннан кейін Қазақстан өзінің бизнесі мен туризмін белсенді дамыта бастады. Бұл уақыт шағын жеке қонақ үйлер мен қонақ үйлердің пайда болуымен, сондай-ақ Батыс қонақ үй брендтерінің қазақстандық нарыққа кіру әрекеттерімен сипатталды.

2. 2000 жылдар: 2000 жылдар ішінде Қазақстанда туризм мен бизнес-саяхаттардың қарқынды өсуі байқалды. Бұл Hilton, Marriott, InterContinental, Accor және басқалары сияқты ірі халықаралық қонақ үй желілерін елде өз қонақ үйлерін ашуға ынталандырды.

3. Туризмді дамыту: инфрақұрылымның дамуы мен Қазақстанның туристік

тартымдылығының өсуіне қарай қонақ үй желілері туристер мен бизнес-саяхатшыларды орналастыру мен оларға қызмет көрсетудің түрлі нұсқаларын ұсына отырып, өз қызметін кеңейтті.

4. Өңірлік айырмашылықтар: Қазақстандағы қонақ үй желілері тұтынушылық сұраныс пен өңірлердің дамуындағы айырмашылықтарды да ескереді. Мысалы, басқа қалаларға қарағанда, Алматы мен Астана халықаралық қонақ үй желілерінің негізгі орталықтарына айналды. Себебі бұл туристер мен іскер саяхатшылар үшін аттракцион орны болып табылатын республикалық қалалар.

Қазақстанда қонақжайлылық индустриясы дамуын жалғастыруда, елімізде жаңа қонақ үйлер ашылуда. Бұл туризм мен бизнес-саяхаттардың өскенін, сондай-ақ Қазақстанға келушілер үшін әртүрлі орналастыру нұсқаларын қамтамасыз етудегі қонақ үй желілерінің маңызды рөлін көрсетеді. Төмендегі кестеде қонақ үй тізбектерінің Қазақстанға қалай қазір және болашақта әсер ететініне SWOT талдау жасалды:

Кесте 2 - Қонақ үй желілерінің Қазақстан Республикасына әкелетін әсеріне SWOT талдау

<p><b>Күшті жақтары</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Туризмді дамыту: қонақ үй желілері әр түрлі елдерден туристерді тарту және шетел валюталарының көбеюіне ықпал ету арқылы елдегі туризмнің дамуына ықпал етеді.</li> <li>• Инфрақұрылымды жақсарту: қонақ үй желілерін дамыту инфрақұрылымды, соның ішінде көлік инфрақұрылымын және қоғамдық қызметтерді жақсартуды ынталандыруы мүмкін, бұл жергілікті халықтың өмір сүру сапасын жақсартады.</li> <li>• Жұмыс орындарын құру: қонақ үй желілері жергілікті тұрғындарға жұмыс орындарын ұсынады, бұл жұмыссыздық деңгейінің төмендеуіне ықпал етеді.</li> <li>• Инвестициялар ағыны: халықаралық қонақ үй брендтерінің болуы экономикалық өсуге ықпал ете отырып, елге шетелдік инвестицияларды тарта алады.</li> </ul>	<p><b>Әлсіз жақтары</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Әлемдік экономикаға тәуелділік: қонақ үй индустриясы әлемдік экономикалық ауытқуларға сезімтал болуы мүмкін және басқа елдердегі экономикалық жағдайға сезімтал болуы мүмкін.</li> <li>• Қонақ үй желілері арасындағы бәсекелестік: қонақ үй желілері арасындағы қарқынды бәсекелестік баға мен пайданы төмендетуі мүмкін, бұл саланың кірістілігіне әсер етуі мүмкін.</li> <li>• Инфрақұрылымның жоғары құны: қонақ үй нысандарын салу және күтіп ұстау айтарлықтай инвестициялар мен ресурстарды қажет етеді.</li> </ul>
<p><b>Мүмкіндіктер</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Туристік индустрияның өсуі: ел туризмнің өсуін ынталандыру және туристік индустриядан түсетін кірісті арттыру үшін қонақ үй желілерін дамытуды пайдалана алады.</li> <li>• Іскерлік туризмді дамыту: конференциялар, көрмелер мен оқиғаларды тарту іскерлік туризмді</li> </ul>	<p><b>Қауіптер</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Экономикалық дағдарыстар: экономикалық дағдарыстар туристер мен инвестициялар ағынын төмендетуі мүмкін, бұл қонақ үй индустриясына кері әсер етуі мүмкін.</li> <li>• Маусымдық: кейбір аймақтар туристік сұраныстың маусымдық өзгеруіне тап болуы мүмкін, бұл қонақ</li> </ul>

<p>ынталандырып, қосымша кірістерге ықпал етуі мүмкін.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Жұмыс орындарын құру және қызметкерлерді оқыту: қонақ үй желілері адами капиталды дамытуға ықпал ететін қызметкерлерді оқыту және жұмыс орындарын құру мүмкіндіктерін ұсына алады.</li> </ul>	<p>үй нысандарын басқаруды қиындатуы мүмкін.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Басқа елдермен бәсекелестік: елдер туристерді тарту үшін бәсекелеседі, ал қонақ үй желілері басқа туристік бағыттармен бәсекелестікке тап болуы мүмкін.</li> </ul>
---	--

Қонақ үй желілері Қазақстанның дамуында маңызды рөл атқарады және SWOT талдауда көрсетілген факторлардан басқа бірнеше негізгі себептер бойынша елге оң әсер етеді:

- Халықаралық көрінуді арттыру: Қазақстанда халықаралық қонақ үй брендтерінің болуы елдің халықаралық көрінуін арттырады және шетелдік туристер мен инвесторларды көбірек тартуға ықпал етеді.
- Инфрақұрылымды дамыту: Қонақ үй объектілерін салу және дамыту көбінесе көлік инфрақұрылымын және басқа да инфрақұрылымдық жобаларды жақсартумен қатар жүреді, бұл олар орналасқан аймақтардың дамуына ықпал етеді.
- Әлеуметтік әсер: қонақ үй желілерін дамыту жұмыс орындарын ашады және қызметкерлерге қонақ үй индустриясына қажетті дағдыларды үйретеді. Бұл жергілікті халықтың жұмыспен қамтылуын және кәсіби дамуын жақсартады.

Айта кету керек, халықаралық қонақ үй тізбектерімен көрсетілетін қызметтерді сапалы ұсыну туристік сектор өкілдерінің Қазақстанның қонақ үйлері көрсететін қызметтердің сапасын басқару туралы ойлана бастауына әкелді. Қазіргі уақытта қонақ үй қызметтерін сертифициттау мәселесі көтеріледі. Орналастыру орындарын жіктеудің қолданыстағы жүйесі ерікті болып табылады және 2008 жылы бекітілген ережелерге сәйкес реттеледі. Айта кету керек, бүгінгі таңда жұмыс істеп тұрған барлық 2294 қонақ үйдің тек 131-і ғана елдің жұлдыздық санатына ие және бұл сан азайып келеді [4]. Қазақстанда "5 жұлдыз" санатында 26 қонақ үй, "4 жұлдыз" санатында 58 қонақ үй, ал "3 жұлдыз" санатында 47 орын бар [5].

Ірі халықаралық қонақ үй желілері бүгінде Қазақстандағы қонақжайлылық саласында елеулі фактор болып табылады және олардың елдегі қонақ үй бизнесіне әсерін бағаламауға болмайды. Бұл мақалада біз осы желілердің өзімен бірге әкелетін бірнеше негізгі артықшылықтарын және олардың жергілікті нарыққа әсерін қарастырдық. Халықаралық қонақ үй желілерімен ынтымақтастық тәжірибе мен білім алмасуға ықпал етеді, бұл жергілікті қонақ үй индустриясын дамытуға көмектеседі. Жергілікті қонақ үйлер әлемдік көшбасшылардың үздік тәжірибелерінен үйреніп, өз қызметтерін үнемі жетілдіре алады. Жалпы, Қазақстанда ірі халықаралық қонақ үй желілерінің болуы қонақ үй индустриясының өзі үшін де, жалпы ел экономикасы үшін де айтарлықтай артықшылықтар әкеледі. Бұл желілер қызмет көрсету сапасын жақсартуға, туристер мен инвестицияларды тартуға, жұмыс орындарын құруға және жергілікті бизнесті дамытуға ықпал етеді. Мұның бәрі оларды Қазақстанның қонақ үй индустриясындағы маңызды факторға айналдырады және осы бірегей және әдемі елде туризм мен қонақжайлылықтың дамуына біржақты ықпал етеді.

#### Қолданылған әдебиет:

1. В. А. Венкова. Қонақ үй тізбегінің даму тенденциялары // Гуманитарлық және жаратылыстану ғылымдарының Халықаралық журналы. - 2020. - 136-138 бб.
2. Третьякова, Т. Н. Халықаралық қонақ үй тізбектері. - Челябинск: ЮУрГУ, 2020. - 107 б.
3. Гаранина Е. Н. Қонақ үйлердің бәсекеге қабілеттілігінің клиентке бағытталған тұжырымдамасы // РМАТ хабаршысы. – 2015. – № 1. – 86-97 бб.



4. Электронды ресурс: [https://forbes.kz/economy/marketing/kazahstanskim\\_gostinitsam\\_ne\\_hvataet\\_zvezd/](https://forbes.kz/economy/marketing/kazahstanskim_gostinitsam_ne_hvataet_zvezd/)

5. Электронды ресурс: <https://informburo.kz/novosti/vsego-26-pyatizvyozdocnyh-gostinic-nascitali-v-kazahstane#>:

## МЕТОДЫ LBO, MBO В СДЕЛКАХ СЛИЯНИЯ И ПОГЛОЩЕНИЯ (M&A) В УСЛОВИЯХ СТАБИЛЬНОСТИ НАЦИОНАЛЬНОЙ ВАЛЮТЫ И ВЫСОКОЙ ЛИКВИДНОСТИ ФИНАНСОВОГО РЫНКА

**Челекбай А.Д., Абжалелова Ш.Р., Ерназарова У.С.**

Академия «QAINAR», г. Алматы, Республика Казахстан, [isamus@mail.ru](mailto:isamus@mail.ru),  
[abzhalel.2004\\_1979@mail.ru](mailto:abzhalel.2004_1979@mail.ru), [urhia@mail.ru](mailto:urhia@mail.ru)

**Андатпа.** Мақала "ҚР инновациялық қызметті қаржыландыруды басқару" жобасында институтта тіркелген "Ұлттық мемлекеттік ғылыми-техникалық сараптама орталығы" бойынша кафедра ұжымының ғылыми-зерттеу жұмысының нәтижелері бойынша дайындалды, мемлекеттік тіркеу нөмірі 0123РК40007. Мақалада бір компания екінші компаниямен байланысқан кезде бірігу болатынын атап өтеді. Барлық мәмілелер заңнаманың барлық нормаларын қатаң орындау кезінде жүзеге асырылады. Сатып алу-бұл компанияның акциялары немесе активтері сатып алушының меншігіне айналу процесі. Сатып алу-бұл компанияның акциялары немесе активтері левередж арқылы сатып алынатын левереджді мәміле (LBO). Сатылатын компания осы мақсат үшін сатып алушы арнайы құрған жаңа корпорациямен біріктіріледі.

**Түйінді сөздер:** LBO, MBO, біріктіру, сатып алу, сатып алу, қаржыландыру, несие, қайта құрылымдау, біріктіру, талдау.

**Аннотация.** Статья подготовлена по результатам научно-исследовательской работы коллектива- кафедры по зарегистрированной в институте «Национальный центр государственной научно-технической экспертизы» в проекте «Управления Финансированием инновационной деятельности в РК», номер госрегистрации 0123РК40007. В статье отмечается, что слияние происходит, когда одна компания соединяется с другой. Все сделки происходят при строгом выполнении всех норм законодательства. Поглощения — это процесс, когда акции или активы компании становятся собственностью покупателя. Выкуп — это сделка с привлечением заемных средств (LBO), при которой акции или активы компании покупаются за счет заемных средств. Продаваемая компания сливается с новой корпорацией, специально созданной покупателем для этой цели. Активы поглощаемой компании могут использоваться покупателем-заемщиком в качестве обеспечения займа.

**Ключевые слова:** LBO, MBO, слияние, поглощение, выкуп, финансирование, заем, реструктуризация, объединение, анализ.

**Abstract.** The article was prepared based on the results of the research work of the staff-department on the registered at the Institute "National Center for State Scientific and Technical Expertise" in the project "Management of Financing of innovation activities in the Republic of Kazakhstan", state registration number 0123RK40007. The article notes that a merger occurs when one company merges with another. All transactions take place in strict compliance with all legal norms. Acquisitions are the process when a company's shares or assets become the property of the buyer. A buyout is a leveraged transaction (LBO) in which shares or assets of a company are purchased with borrowed funds. The company being sold merges with a new corporation specially